

André & Alfred

De kartonnen tijdmachine

Beste docenten,

Met dit begeleidende document hopen we jullie een idee te geven van (1) de gedachte achter de lesverhalen van André en Alfred, (2) van hoe de verhalen zijn opgezet en (3) hoe jullie deze kunnen gebruiken.

De afleveringen van André en Alfred zijn gemaakt door vader Tonnie Dinjens en zoon Lennart. In eerste instantie was het de bedoeling om alleen deze afleveringen uit te zenden bij Omrop Fryslân, maar toen ontstond het idee om er lesverhalen bij te maken. Zo voorzien we de afleveringen van meer verdieping. Tonnie en Lennart benadrukten hierbij dat het belangrijk was om het speels te houden. En daarom worden de lesverhalen uit het perspectief van André en Alfred geschreven.

Het idee met de lesverhalen is om historische feiten en ontwikkelingen te verwerken in de verhalen, op een zo levendig mogelijke manier. Dit met het doel om de leerlingen mee te nemen in een bepaalde tijd, ze daar een indruk van te geven. Het onthouden van bepaalde jaartallen en gebeurtenissen is hier niet belangrijk. Beleving, associatie en fantasie, daar gaat het in deze lesverhalen om.

Opzet

Elk afzonderlijk lesverhaal heeft een vaste structuur, te beginnen met het reisverslag van André. Hierin vertelt hij wat hij heeft meegemaakt en wat hij daarvan vond. Het verslag is persoonlijk, toont de emoties die André voelt bij gebeurtenissen en soms heeft hij ook een moreel oordeel over vroeger: bijvoorbeeld over kinderarbeid, of over die malle Bonifatius.

Na het verslag van André volgt de tekst van Alfred, die meer het karakter heeft van een onderzoek. Alfred geeft context en achtergrondinformatie over de dingen die hij heeft gezien. Daarbij zoomt hij vaak wat verder uit: waar André bijvoorbeeld praat over Eise Eisinga, gaat Alfred in op de tijd waarin hij leefde.

Bij elk lesverhaal horen twee, vaak prikkelende opdrachten. Daarmee willen we de leerling uitdagen om na te denken over het verleden. De ene keer heeft de opdracht te maken met fantasie en de andere keer met wat er in de aflevering naar voren is gekomen. Het is aan jou als docent om deze opdrachten goed te begeleiden.

André & Alfred

Rol docent

Dit document is bedoeld om jou als docent handvatten te bieden. We willen je vooral aanmoedigen om de lesmaterialen te gebruiken op de manier waarvan jij denkt dat dit het beste werkt. Daarbij geven we nog het volgende mee:

- De taal

Wij bieden de lesverhalen zowel in het Fries, als in het Nederlands aan (te downloaden via <https://tsjil.omropfryslan.nl/>) We hopen dat vooral de Friese lesbrieven worden gebruikt, maar willen deze ook toegankelijk maken voor de docenten die het Fries niet machtig zijn.

- Manier van aanbieden

Het is handig om de afleveringen eerst klassikaal te bekijken en daarna de lesverhalen te lezen: de lesverhalen gaan namelijk in op wat er in de aflevering gebeurt. Onze suggestie is om de lesverhalen voor te lezen: de lesverhalen kunnen lastig zijn om zelfstandig te lezen en het is zonde als een leerling daardoor een gedeelte van de inhoud mist. De opdrachten kunnen ze vervolgens goed zelf maken.

- De opdrachten

Bij veel opdrachten wordt de leerling gevraagd om iets te tekenen. Sommige daarvan kun je goed klassikaal behandelen, zoals een vraag als 'Waar zou jij tegen willen protesteren?' Het karakter van de vragen is vaak open en daarom is er voor jou als docent een belangrijke rol weggelegd. Je kunt de leerlingen helpen om ze op het goede spoor te brengen. Het is vrij aan jou hoe je omgaat met de vragen. Je kunt er ook voor kiezen om de opdrachten over te slaan, of om zelf opdrachten (bij) te bedenken. Het is allemaal aan jou.

- De letters - extra opdracht

In elke aflevering zitten één of twee letters verstopt. Soms wordt de letter gevormd door een bepaald voorwerp. Maar meestal zijn het losse en witte letters, ergens in beeld verstopt. Deze letters, verspreid over alle 7 afleveringen, vormen samen een woord of naam. Omdat de letters goed verborgen zijn, hebben we bij elke aflevering een raadsel bedacht. Daardoor wordt het duidelijk wáár in een aflevering je een letter kunt vinden. Zie het 'raadseldocument' voor meer uitleg.

Dit is een extra opdracht, maar hier zit wel een leuke extraatje aan: wanneer het jou en/of de klas gelukt is om alle letters te vinden, stuur dan jullie uitkomst naar tsjil@omropfryslan.nl. Wie dit vóór 1 juni 2022 doet, maakt kans op een meet & greet met André en Alfred. Dan komen ze langs bij je in de klas, hoe leuk is dat?! Ook krijgt iedere klas die het woord heeft ontcijfers een geheim verhaal toegestuurd, dat nieuwe dingen over de Friese geschiedenis onthult. Dus: waar wachten jullie nog op? ;)

